

MF Dnes, 15. 3. 2010

„Mladí a dynamičtí“ lidé vyšli v krizi z módy

Firmy šetří a preferují uchazeče se zkušenostmi, kterým nemusí platit zaškolení. Ukázal to průzkum CERGE-EI

Praha - „Mám vysokou školu, ale do práce mě už nikdo nevezme, když je mi padesát.“ Tradiční povzdech nezaměstnaných ekonomická krize obrátila naruby. Firmy v první řadě šetří a dříve tolik preferovaná „dynamičnost“ či mládí pro ně znamená hlavně vyšší náklady. Častěji si proto vybírají lidi se zkušenostmi. Do čerstvých absolventů škol je třeba více investovat, aby zkušenosti nasbírali. Hlavně ve velkých městech navíc očekávají relativně vysoký nástupní plat, pod který nechtějí jít. „Prvními na řadě, koho v době krize propustit, jsou nedávni absolventi, do kterých firma ještě moc neinvestovala a jejichž propuštěním trátí méně, než kdyby propouštěla zkušené zaměstnance,“ říká ekonom Daniel Münich.

V nejhorší situaci jsou podle něj absolventi, kterým se první zaměstnání hledá v době krize špatně. „V nezaměstnanosti jim trochu pomáhá jen to, že jsou ještě ze studií zvyklí na nízké či nulové příjmy nebo pomoc rodičů. Navíc je pro ně snadnější si v době bez práce najít třeba jazykový kurz nebo dělat příležitostnou práci, která by pro staršího člověka s rodinou byla nepřijatelná,“ dodává Münich.

Strmý pád vysokoškoláků

Jak vyplývá z analýzy institutů CERGE-EI a Idea pro úterní ekonomické fórum Zlatá koruna, který má MF DNES exkluzivně k dispozici, vzdělání lidé jsou paradoxně skupinou, která na pracovním trhu pocítila recesi nejvíce.

Nezaměstnanost mezi vysokoškolsky vzdělanými lidmi stoupla ve srovnání mezi konci roků 2007 a 2009 o 73 %. Výrazný růst nezaměstnanosti však postihl i ostatní skupiny s výjimkou těch s nižším středním vzděláním.

A rychlé zlepšení není podle odborníků na obzoru. Pracovní trh reaguje na ekonomické oživení se zpožděním. „Pokud se dnes mluví o mírném zlepšení ekonomické situace, na trhu práce se to projeví v druhé polovině roku,“ říká Marek Strieborný z personální agentury Axial.

Vysokoškoláky v hledání práce někdy limituje i obor, který vystudovali. O některé obory je jen minimální zájem. „Například absolventi většiny humanitních oborů teď hledají uplatnění stěží,“ říká Strieborný.

Některé profese zase „frčí“ jen v některých oblastech. Příkladem je Česká Lípa. „U nás je ve firmách poptávka po technických oborech, zato učitelé s některými aprobacemi zůstávají v evidenci dlouho,“ říká Marcela Ottová z místního úřadu práce. Třeba v Praze je tomu úplně naopak.

Diplom má kdekdo

Podle ekonomů je problém i v tom, že počet vysokých škol neustále roste. „Každý rok si bude na trhu konkurovat více absolventů než v předchozích letech,“ varuje ekonom Daniel Münich z CERGE-EI.

„Zajímal jsem se při studiu o práci v České pojišťovně. Na pět přijatých připadlo nějakých pět set zájemců,“ popisuje student ekonomie na České zemědělské univerzitě Ondřej Hlaváček. Jako problém vidí i to, že některé školy jsou v očích šéfů firem prestižnější než jiné. „Oproti studentům Vysoké školy ekonomické máme šanci menší. Přitom mi přijde, že jsme na praxi připraveni lépe,“ dodává Hlaváček.

Kdo ztrácí práci

Ekonomická krize bere práci všem. Ve srovnání konce roku 2007 (před krizí) a konce roku 2009 však nejvíce vzrostla nezaměstnanost ve věkové skupině 20 až 24 let (o 89 %) a 25 až 29 let (o 65 %). Lidí se základním vzděláním hledajících práci přibylo 29 %, se středním odborným vzděláním jich přibylo 61 % a mezi absolventy vysokých škol hledá práci o 73 % více lidí než před krizí. Zdroj: MPSV, analýza CERGE-EI a Idea

Autor: MARTIN VOKÁČ